

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан соціологічного факультету

Олена МУРАДЯН
30 червня 2023 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан філософського факультету

Іван КАРПЕНКО
_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ”
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський рівень вищої освіти) _____
галузь знань _____ 034 Культурологія _____
спеціальність _____ “КУЛЬТУРОЛОГІЯ” _____
освітня програма _____
спеціалізація _____
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
факультет _____ філософський _____

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

28 червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБИНИКИ ПРОГРАМИ:

Сорожа Юлія Георгіївна – доктор соціологічних наук, доцент, професор
накладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 7 від 22 червня 2023 року

В.о. завідувачки
кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Культурологія»

Гарант освітньої програми
«Культурологія»

_____

Програму погоджено з науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 10 від 14 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії
філософського факультету

Олег Толіков

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 9 від 26 червня 2023 року

Заступник голови
науково-методичної комісії
соціологічного факультету

В'ячеслав НІКУЛІН

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Соціологія культури» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 034 – Культурологія.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є культура в соціологічному її розумінні, участь культури у відтворенні влади та нерівності в суспільстві.

В умовах здійснення **дистанційного навчання** дисципліна «Соціологія культури» вивчатиметься виключно онлайн. Лекції за навчальною дисципліною проводитимуться із застосуванням платформи GOOGLE MEET з використанням постійного посилання. 25-30% часу кожної лекції присвячено для запитань, дискусій, обговорення навчального матеріалу. Семінарські заняття проводитимуться в дистанційній формі із застосуванням створеного на платформі GOOGLE CLASSROOM курсу «Соціологія культури». Курс містить необхідні питання для самоперевірки з тем лекцій, а також завдання для виконання студентами. Семінарські заняття орієнтовані на читання літератури та аналіз прочитаного, виконання практичних завдань, тестів, обговорення й дискусій. Семінарські заняття проводяться в синхронному та асинхронному режимах відповідно графіку. Завдання асинхронних семінарів виконуються з урахуванням встановлених термінів. Зворотний зв'язок з викладачкою впродовж курсу здійснюватиметься також за допомогою групи в TELEGRAM та електронної пошти. Адреса викладачки yuliya.soroka@karazin.ua

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування профільних компетентностей з соціології культури, а саме застосування понять та концепцій соціології культури задля забезпечення розуміння сучасного полікультурного суспільства, культурних механізмів влади та формування на їх основі чутливості до питань дотримання прав та свобод особи, толерантності, протидії дискримінації.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування профільних компетентностей з соціології культури з визначення, розпізнавання й критики культурних механізмів влади та спроможність самостійної орієнтації в ситуаціях їх реалізації;

- формування загальних компетенцій: здатність до навчання; здатність до застосування знань на практиці; навички управління інформацією, здатність до самостійної роботи; робота в групі; здатність до організації та планування.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
10 год.	6
Практичні, семінарські заняття	
20 год.	2
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
90 год.	90
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, Освітнього стандарту вищої освіти за спеціальністю 034 «Культурологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 803 від 16.06.2020, здобувачі повинні набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8. Здатність проведення досліджень та викладання на відповідному рівні.

Фахові компетентності спеціальності:

- ФК 10. Здатність використовувати сучасні методи та інструменти культурології, методи аналізу даних та інформаційні технології для проведення наукових досліджень, аналізувати і презентувати результати досліджень, аргументувати висновки
- ФК 11. Здатність розробляти і викладати культурологічні дисципліни в навчальних закладах освіти

Програмні результати навчання

- ПРН 7. Оцінювати історичні здобутки та новітні досягнення культурології.
- ПРН 14. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері культурології, генерувати та перевіряти гіпотези, збирати докази та аргументувати висновки.
- ПРН 15. Розробляти навчально-методичне забезпечення і викладати навчальні дисципліни з культурології у закладах освіти.

В результаті опанування курсу студентки та студенти мають **знати:** основні поняття та концепції соціології культури щодо співвідношення суспільства та культури, культурних механізмів влади, полікультурного суспільства; **вміти:** застосовувати ці категорії та концепції в поясненні реальних соціокультурних процесів, логічно та осмислено викладати свою позицію в письмовому науковому тексті та усному виступі, формувати власну поведінку в ситуаціях культурної неоднорідності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Соціологія культури у вивченні зв'язку культури та влади

Лекція 1. Соціологічне бачення зв'язку культури та суспільства. Культура та влада.

Соціологія культури: коротка історія дисципліни

Соціологічне розуміння зв'язків людини, суспільства та культури

Онтологія сучасного суспільства: принципова нецілісність та множинність

Феномен влади, прямі й дискурсивні влади

Поняття культурних механізмів влади

Тема 2. Складові культури в процесі відтворення нерівностей та влади в полікультурному суспільстві

Лекція 2. Символ у відтворенні нерівностей та влади

Символ як елемент культури.

Символічний простір, символічна влада, символічна боротьба, символічний капітал.

Символ в процесах номінації, класифікації, кодифікації.

Полікультурне суспільство як простір сучасного існування символів.

Концепти осягнення культурного розмаїття.

Культурне розмаїття та розвиток суспільства.

Лекція 3. Ритуал у відтворенні нерівностей та влади

Соціологічне визначення ритуалу.

Ритуал і цінності, соціальні інститути та пам'ять спільноти.

Специфіка ритуалів у сучасному суспільстві. Свята.

Ритуали в процесах легітимації влади.

Інший в перспективі полікультурного суспільства.

Соціокультурна номенклатура Іншого.

Діалог як соціальна технологія в культурно розмаїтому суспільстві.

Лекція 4. Міф у відтворенні нерівностей та влади

Міф в культурі. Характеристики міфологічного мислення.

Міф та суспільство. Три аспекти зацікавленості соціології міфом.

Міф та цінності.

Міфологічне мислення та явище натуралізації.

Дискурс чужого й ворога та його соціальний зміст.

Мова ворожнечі як соціокультурний феномен.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Соціологія культури у вивченні зв'язку культури та влади.												
Лекція 1. Соціологічне бачення зв'язку культури та суспільства. Культура та влада	30	8	4			18	25	1				24
Тема 2. Складові культури в процесі відтворення нерівностей та влади в полікультурному суспільстві												
Лекція 2. Символ у відтворенні нерівностей та влади	20	4	2			14	22	1	1			20
Лекція 3. Ритуал у відтворенні нерівностей та влади	20	4	2			14	22	1	1			20
Лекція 4. Міф у відтворенні нерівностей та влади	20	4	2			14	21	1				20
Усього годин	90	20	10			60	90	4	2			84

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: очне	Кількість годин: заочне
1	Соціологічне бачення зв'язку культури та суспільства. Культура та влада	4	-
2	Символ у відтворенні нерівностей та влади	2	1
3	Ритуал у відтворенні нерівностей та влади	2	1
4	Міф у відтворенні нерівностей та влади	2	-
	Загалом:	10	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: очне	Кількість годин: заочне
1	Соціологічне бачення зв'язку культури та суспільства. Культура та влада	12	24
2	Символ у відтворенні нерівностей та влади	12	20
3	Ритуал у відтворенні нерівностей та влади	12	20
4	Міф у відтворенні нерівностей та влади	12	20
	Загалом:	60	84

6. Індивідуальні завдання (якщо передбачені навчальним планом)

Реферат

Завдання для написання реферату. Оберіть джерело із списку *Допоміжної літератури* до курсу (див. нижче). Прочитайте текст джерела та дайте відповіді на наступні питання:

1. Які основні тези (твердження, ідеї) висловлює автор чи авторка? Перекажіть їх своїми словами. 2. Знайдіть та опишіть власні приклади до понять, які використовуються у джерелі. 3. Які з ідей джерела допомагають зрозуміти, як “працює” культура на відтворення влади в суспільстві? Чому ви так вважаєте - додайте аргументів до своєї позиції. 4. Які з ідей джерела корисні для розуміння цих процесів в умовах війни?

Вимоги до реферату. Обсяг тексту – 4 (чотири) сторінки А4, Times New Roman 12 пт, 1.5 інт. (не менше 1400 слів), тобто по сторінці для відповіді на кожне питання. Титульний аркуш та список використаних джерел (за наявності, оформлений відповідно вимогам) не входить у вказаний обсяг. Тема реферату – назва джерела. Обсяг джерела, опрацьованого для реферату

(стаття, розділ в монографії тощо) – не менше 30 сторінок. Кожне джерело зі списку допоміжної літератури може бути опрацьоване тільки в одному рефераті.

Критерії оцінювання реферату (максимальні оцінки). Відповідність завданню, зокрема наявність відповідей на всі чотири питання – 3 бали, адекватне використання концептів та положень курсу – 3 бали, грамотність, логічність, структурованість викладу – 2 бали, самостійність, дотримання правил академічної доброчесності – 2 бали. Максимальна оцінка за реферат – 10 балів.

7. Методи викладання. Поточний моніторинг успішності

Лекційні заняття проводяться у формі лекції-дискусії та містять розгляд викладачкою основних понять та концепцій курсу та їх зв'язків, обговорення студентами пропонувані викладачкою дискусійних питань.

Семінарські заняття мають різний зміст навчальної діяльності студентів: виступ у дискусії, обговорення першоджерела, презентація творчого завдання.

Виступ у дискусії на семінарі – це усний виступ з одного з питань відповідного заняття. Виступ в дискусії з обов'язкової літератури має продемонструвати знання матеріалів лекції та обов'язкової літератури та вашу точку зору з дискусійного питання й аргументацію щодо неї. Максимальна кількість балів за виступ – 3 бали. *Критерії оцінювання* виступу в дискусії з обов'язкової літератури: знання матеріалу теми (поняття, концепції, приклади), грамотність, самостійність, аргументованість.

Участь у семінарі з обговорення першоджерела передбачає попереднє (поза аудиторією) прочитання тексту першоджерела та виконання вже в аудиторії завдань з аналізу тексту, запропонувані викладачкою. Участь в обговоренні першоджерела оцінюється в 3 бали. *Критерії оцінювання*: знання тексту першоджерела, вміння аналізувати (розділяти) текст та робити самостійні висновки.

Презентація творчого завдання. Творче завдання має на меті актуалізувати навички використання понять та ідей курсу в аналізі реальних подій та процесів. Творче завдання готується поза аудиторією та презентується усно на семінарі. Максимальна оцінка за презентацію творчого завдання – 3 бали. *Критерії оцінювання* творчого завдання: відповідність завданню, адекватність використання понять та ідей теми, аргументованість, оригінальність.

8. Методи контролю

Підсумком роботи за кожною з тем курсу є виконання **тестового завдання** (4 тести протягом семестру). Максимальна оцінка для одного тесту – 5 балів.

Контрольна робота (якщо передбачено навчальним планом): завдання контрольної роботи полягає в письмовій інтерпретації запропонуваного візуального матеріалу (фото, рекламне повідомлення, живописний твір тощо – надається під час написання контрольної роботи) із використанням понять та концепцій курсу. Обсяг – до двох сторінок А4, Times New Roman 12 пт, 1.5 інт. *Критерії оцінювання* контрольної роботи: відповідність завданню – 3 бали, адекватне використання концептів та положень курсу – 3 бали, аргументованість та логічність викладу – 2 бали, самостійність – 2 бали. Максимальна оцінка – 10 балів.

Індивідуальне завдання – Реферат – див. вище.

Кількість балів за роботу протягом семестру не має перевищувати 60. Бали, що перевищують 60, не враховуються.

Для отримання допуску до складання іспиту необхідно набрати 15 балів.

Письмовий іспит складається з виконання двох завдань: 1 – відповіді на питання на пояснення (20 балів) та 2 – творчого завдання (20 балів). Творче завдання полягає в інтерпретації пропонованого зображення (фото, рекламне повідомлення, живописний твір тощо) в категоріях соціології культури. Зображення додається під час іспиту. *Критерії оцінювання* контрольної роботи: відповідність завданню, адекватне використання концептів та положень курсу, аргументованість та логічність викладу, самостійність. Максимальна оцінка – 40 балів. *Підсумковий контроль з курсу здійснюється у системі Moodle.*

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Виступи на семінарах. Індивідуальні завдання, контрольна робота (якщо передбачені)	Виконання тестів	Підсумковий семестровий контроль (іспит)	Сума
40	20	40	100

Кількість балів за роботу протягом семестру не має перевищувати 60. Бали, що перевищують 60, не враховуються. Кількість балів для допуску до іспиту - 15.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
70-79		
60-69		
50-59	задовільно	не зараховано
1-49	незадовільно	

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Базова література

1. Сорока Ю. Соціологія культури : навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2015. 136 с.
1. Соболевська М. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії в сучасній соціології: Навчальний посібник. Київ : Дух і літера, 2010. 164 с.

2. Гендер для медій. Підручник / За ред. М. Маєрчик (гол. ред.), О. Плахотнік, Г. Ярманової. Київ : Критика, 2013. 220 с.
3. Якісні дослідження в соціологічних практиках : Навчальний посібник / За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ : Інститут соціології НАН України, 2009. 400 с.

Першоджерела – в перекладі українською

1. The generic structure of sociocultural phenomena. In Sorokin P. *Society, Culture, and Personality: Their Structure and Dynamics, A System of General Sociology* (1947), Harper & Brothers Publishers:, New York & London
2. Society as an objective reality. In Berger, P. and Luckmann T. (1966) *The Social Construction of Reality*. Pennguin Books.
3. Bourdieu P. (1989). Social space and symbolic power. *Sociological Theory*, Vol. 7, No. 1, pp. 14-25.
4. Myth today. In Barthes R. (1972). *Mythologies*.
5. Miracles and Magic. In Duglas, M. *Purity and Danger: An Analysis of Concepts of Pollution and Taboo* (1966)
6. Geertz, C. The Uses of Diversity. *Michigan Quarterly Review*, Winter 1986, p.105–123.
7. Simmel, G. "The Sociology of Conflict: II" *American Journal of Sociology* 9 (1903) : 672-689

Допоміжна література

1. Актуальні культурні практики населення України // Соціокультурні ідентичності та практики / під ред. А. Ручки. – К. : ИС НАНУ, 2002. – С. 259–289.
2. Бурдьє П., Вакан Л. Рефлексивна соціологія. Пер. з фр. А. Рябчук. Медуза, 2015. 224 с.
3. Бурлачук В. Колективна пам'ять: між цінностями та історичним знанням. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2020 (3): 124-142
4. Бурлачук В. Колективна пам'ять: між цінностями та історичним знанням // Соціологія: теорія, методи, маркетинг: 2020 (3): 124-142
5. Герус О. Дискурс-аналіз комерційної реклами в контексті дослідження практик споживання. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2012 (2): 142-164
6. Зубарєв, О., Сорока Ю., Ситнік, О. (2021). «Казка про рибака й рибку», або феноменологія мрій підліткової молоді. *Український соціологічний журнал*, (24), 69-80.
7. Ігнатенко І. Стаючи жінкою: обряд «комори» та символіка дівочої цноти / І. Ігнатенко // Ігнатенко І. Жіноче тіло у традиційній культурі українців. – К. : Дуліби, 2013. – С. 97–121.
8. Кісь О. Мати: ідеали та практики материнства /О. Кісь // Кісь О. Жінка у традиційній українській культурі (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.). – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2012. – С. 181–199.
9. Коннертон П. Церемонії вшанування пам'яті / П. Коннертон // Коннертон П. Як суспільства пам'ятають / пер. з англ. – К. : Ніка-Центр, 2004. – С.70–113.
10. Кулік В. Статус-кво та нормальність / В.Кулік // Кулік В. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – К. : Критика, 2010. – С. 271–288.
11. Культура діалогу. Розв'язання конфліктів. Примирення / Укл. І. Соломадін. – К.: Дух і літера, 2016. – 264 с.
12. Крепон М. Європейські іншості / пер. з фр. Київ : Український центр духов. культури, 2011. 184 с.
13. Кристева Ю. За яким правом ви чужинець? / Ю. Кристева Кристева Ю. Самі собі чужі /Ю. Кристева; пер. з фр. – К.: «Основи», 2004. – С. 123–135.

- 14.Максимович О. В. Міжкультурна комунікація як предмет міждисциплінарного теоретизування. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи»*. 2018. № 39. С. 85-89.
- 15.Малес Л. Вивчаючи тексти культури: соціокультурний аналіз як пізнавальна стратегія соціології. Київ : КІС, 2011. 325 с.
- 16.Маєрчик М. Символіка втрати і здобуття тілесних функцій в обрядах переходу / М. Маєрчик // Маєрчик М. Ритуал і тіло. – К. : Критика, 2011. – С.73–126.
- 17.Маєрчик М. Гендерована біологія / М. Маєрчик, О. Плахотнік // Гендер для медій : підручник .../ за ред. М. Маєрчик (гол. ред.), О. Плахотнік, Г. Ярманової. – К. : Критика, 2013. – С. 61–78.
- 18.Mirimanova, N. (2016). National Dialogue in Ukraine: You Must Spoil before You Spin, *Security and Human Rights*, 27(3-4), 358-380
- 19.Пивоварова Н.П., Титаренко В.В., Филипович Л.О., 2022 Релігійні меншини в Україні: актуальні проблеми. *Український соціум*. 2022, № 1 (80): 43–62.
- 20.Рабошук К., Чуприна Н., Шаповал А, Гаевая И. Мода как социальное проявление поп-арта. *Технології та дизайн*. 2017. № 1 (22).
- 21.Рябчук А. Криміналізація бездомності на пострадянських теренах / А. Рябчук // Спільне: журнал соціальної критики. – 2010. – № 1. – С.45–56.
- 22.Середа, П., Мальцева, К. (2022). Роль культурного та соціального капіталів у суб'єктивній оцінці здоров'я. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 1, 83–105.
- 23.Скокова Л. Культурна партиципація в Україні: бар'єри та стимули. *Український соціум*. 2018. № 2 (65). С. 66–82.
- 24.Скокова Л. Культуральна соціологія: в пошуках смислів соціального життя / Л. Скокова // Смилова морфологія соціуму / за ред. Н. Костенко. – К. : Інститут соціології НАН України, 2012. – С. 59–88.
- 25.Соболевська М. Після неофункціоналізму: культурний поворот в соціології / М. Соболевська // Соболевська М. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії у сучасній соціології : навчальний посібник. – К. : Дух і літера, 2010. – С.53–61
- 26.Сорока Ю. Свої, чужі, різні: соціокультурна перспектива сприйняття Іншого : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2012. 332 с.
- 27.Сорока Ю. Культурне розмаїття в соціологічній перспективі: полікультурне суспільство, влада, діалог. *The Ideology and Politic journal*, 2(21), 2022.
- 28.Сорока Ю. Значення символу «українець/українка» в уявленнях українського студентства: між етнічною та громадянською інтерпретаціями / Ю. Сорока // Українське студентство у пошуках ідентичності : монографія / за ред. В. Арбеніної, Л. Сокурянської. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – С. 80–97
- 29.Сорока Ю. Ворог як категорія соціального сприйняття / Ю. Сорока // Вісник Львівського університету. Сер. Соціологічна. – 2011. – Вип. 5. – 312 с. – С. 199–208.
- 30.Сорока Ю. Інший як об'єкт соціального сприйняття: соціокультурна номенклатура Іншого / Ю. Сорока // Сорока Ю. Свої, чужі, різні: соціокультурна перспектива сприйняття Іншого / Ю. Сорока. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – С. 170–223.
- 31.Сорока Ю. Студентські уявлення щодо відчуття ворожості в сучасній Україні / Ю. Сорока // Українське студентство у пошуках ідентичності : монографія / за ред. В. Л. Арбеніної, Л. Г. Сокурянської. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – С. 375–386.
- 32.Танчер В. Культурна ідентичність в полікультурному суспільстві. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. № 4. С. 271-285. Веб-ресурс. 21 Jul. 2020
- 33.Танчер В. Колізія культурних ідентичностей у полікультурному суспільстві . *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2019 (4): 106-117.
- 34.Фрейре П. Антидіалогова та діалогова теорії / П. Фрейре // Фрейре П. Педагогіка пригноблених ; пер. з англ. – К. : ЮНІВЕРС, 2003. – С.107–164.
- 35.Фуко, М. Правила промови. – К.: Дух і літера, 1993. – 61 с.г

36.Шульга А. Легитимация и «легитимация»: феноменологический анализ / А. Шульга. – К. : ИС НАНУ, 2012. – С. 112–130.
12.

11. Інформаційні ресурси

Соціологічний факультет харківського національного університету імені В.Н.Каразіна	http://socio.karazin.ua/
Факультет соціології КНУ імені Т. Шевченка	http://www.soc.univ.kiev.ua/
Факультет соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА	http://www.ukma.kiev.ua/ua/faculties/fac_soc/index.php
Кафедра історії та теорії соціології Львівського національного університету імені Івана Франка	http://www.sociology-lnu.org.ua/
Підкаст з популярної соціології та сучасної історії “Правила гри”	https://www.youtube.com/channel/UC0VFSYYdY7vVqda5toDy0bw
Контур (переклади українською академічних текстів з соціальних наук)	https://kontur.media/
Журнал “The village”	https://www.the-village.com.ua/
Бібліотека ім. В.Г. Короленка	http://korolenko.kharkov.com/nov_catal.htm
Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг»	http://stmm.in.ua
Незалежний культурологічний часопис «Ї»	http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm
Інститут соціології НАН України	http://www.i-soc.kiev.ua/institute/
Центр Разумкова	http://www.razumkov.org.ua/
Український Харків	http://kharkiv.dyvy.info/home
Журнал Український тиждень	http://www.ut.net.ua/index/
Газета День	http://www.day.kiev.ua/
Газета Дзеркало Тижня	http://www.dt.ua/
Українська служба BBC	http://www.bbc.co.uk/ukrainian/
Українська служба радіо Свобода	http://www.radiosvoboda.org/
Інформаційний портал zaxid.net	http://www.zaxid.net/
Мистецький арсенал	https://artarsenal.in.ua/
Харківський Художній музей	http://www.artmuseum.kharkov.ua/ukr/index.htm
Львівська Національна Галерея мистецтв	http://lvivgallery.org/
Портал «Музейний простір України»	http://prostir.museum/
Національний Художній музей України (м. Київ)	http://namu.kiev.ua/

Музей Івана Гончара (м. Київ)	http://honchar.org.ua/russian.htm
Національна художня галерея (м. Вашингтон, Округ Колумбія, США)	http://www.nga.gov/home.htm
Смітсонівські музеї (м. Вашингтон, Округ Колумбія, США)	http://www.si.edu/Museums/
Британський Музей (м. Лондон, Великобританія)	http://www.britishmuseum.org/
Лувр (м. Париж, Франція)	http://www.louvre.fr/llv/commun/home.jsp